

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Alexandrem Kryslem v právní věci žalobce **J.B.**, zastoupeného Mgr. Vladimírem Náprstkem, advokátem se sídlem Beroun, Pivovarská 170, proti žalovanému **Krajskému úřadu Plzeňského kraje**, se sídlem Plzeň, Škroupova 18, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1.4.2011, č.j. DSH/4246/11,

t a k t o:

- I. Žaloba se z a m í t á.**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1.4.2011, č.j. DSH/4246/11 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Nýřany (dále jen „prvoinstanční orgán“) ze dne 12.1.2011, č.j. 2/OD-PŘEST/412/10-11 (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

Prvoinstančním rozhodnutím bylo rozhodnuto, že se žalobce „uznává vinným ze spáchání přestupku na úseku bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, kterého se dopustil tím, že dne 23.5.2010 kolem 16.13 hod. řídil po pozemní komunikaci č. I/20 v obci Úněšov motorové vozidlo Smart převozní registrační značky X a v místě, kde je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h mu byla policejní hlídkou naměřena rychlost 88 km/h, čímž nejvyšší dovolenou rychlost překročil, i po započítání tolerance měřicího zařízení, nejméně o 35 km/h.

Svým jednáním obviněný porušil ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Podle § 22 odst. 8, s přihlédnutím k ustanovení § 12 odst. 1 a § 13 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, se obviněnému ukládá sankce a) pokuta ve výši 3.000 Kč, b) podle § 79 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, je obviněný povinen uhradit náklady řízení stanovené v souladu s ustanovením čl. 1 bod 1, vyhl. MV ČR č. 340/2003 Sb. na částku 1.000 Kč“.

Žalobce žalobu odůvodnil tím, že v průběhu správního řízení došlo k porušení práva na spravedlivý proces podle § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, resp. ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Porušení práva na spravedlivý proces spatřuje v té skutečnosti, že jak prvoinstanční orgán, tak žalovaný, neprojednali věc v jeho přítomnosti, čímž bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces, neboť vyhodnotili jeho omluvu z nařízeného jednání nařízeného na den 4.1.2011 jako nikoli včas podanou a nedůvodnou. Dne 8.12.2010 bylo žalobci doručeno předvolání k ústnímu jednání na den 4.1.2011 v 10:00 hodin. Dne 2.1.2011 mu byla doručena výzva k podání vysvětlení Obvodního oddělení Policie ČR Lipno nad Vltavou. Z tohoto důvodu žalobce dne 3.1.2011 odeslal prostřednictvím datové schránky omluvu adresovanou prvoinstančnímu orgánu z důvodu kolize jednání, a to právě z důvodu výzvy k podání vysvětlení ze dne 31.12.2010 ve věci pokusu krádeže do RZ Hrušnice. Tato datová zpráva byla převzata správním orgánem dne 4.1.2011 v 7:58 hodin. I přesto prvoinstanční orgán dne 4.1.2011 věc projednal bez jeho přítomnosti a ve věci meritorně rozhodl tak, že jej uznal vinným ze spáchání přestupku. Žalobce dále namítal, že pokud jde o včasnost omluvy na den 4.1.2011, jeho omluva k nařízenému jednání byla prvoinstančnímu orgánu odeslána druhý den poté, kdy jsem se dozvěděl, že je předvolán v jiné věci k OO Policie Lipno nad Vltavou, tedy bez zbytečného odkladu poté, kdy se o důvodu kolize dověděl a kdy byl schopen tuto omluvu odeslat prostřednictvím datové schránky. Tedy jedná se o omluvu náležitou a s ohledem na objektivní skutečnosti včas podanou. I s ohledem na čas převzetí (7:58 hodin) nemůže být prvoinstančním orgánem argumentováno tak, že omluva byla zaregistrována až v čase 10:32 hodin a bylo z jeho strany porušena zásada včasnosti. Žalovaný pak navíc v napadeném rozhodnutí argumentuje tím, že jeho omluva, která byla doručena datovou schránkou v 7:58 hodin, se dostala do dispozice oprávněné osoby v čase 13:12 hodin. Takováto argumentace je zcela v rozporu se zásadou dobré správy a rovněž v rozporu a účelem zákona č. 300/2008 Sb., neboť uvedeným postupem by pak mohli orgány veřejné správy v podstatě libovolně nakládat s jednotlivými podáními účastníků řízení. Jsem přesvědčen, že zde v žádném případě nemůže být přičítáno k mé tíži, že správnímu orgánu trvalo více než dvě a půl hodiny zaregistrování omluvy, která mu objektivně byla doručena 2 hodiny před zahájením ústního jednání a další dvě a půl hodiny trvalo předání omluvy příslušené úřední osobě. Takovýto postup správního orgánu pak svědčí o tom, že k naplnění smyslu zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, v případě prvoinstančního orgánu dosud nedošlo. „Cílem zavedení institutu datových schránek pro doručování je přiblížení orgánu veřejné moci občanovi prostřednictvím elektronických nástrojů, zefektivnění komunikace mezi občanem a orgánem veřejné moci a komunikace mezi orgány veřejné moci. Pokud orgány veřejné moci efektivně využijí skutečnosti, že jim bude doručováno v elektronické formě, bude důsledkem navrhované úpravy nejen zefektivnění komunikace, ale i práce s dokumenty v rámci jednotlivých orgánů veřejné moci“ (srov. důvodovou zprávu k předložení zákona č. 300/2008 Sb.). K tomu lze toliko dodat, že v případě, že by žalobce nebyl vlastníkem datové

schránky a omluvu posílal písemně prostřednictvím držitele poštovní licence, došla by do sídla správního orgánu omluva rovněž nejdříve dne 4.1.2011, tedy později, než prostřednictvím datové schránky a skutečnost, že je žalobce uživatelem datové schránky, nemůže být v žádném případě „využita“ správním orgánem v jeho neprospěch. V tomto případě tak nemůže být správním orgánem argumentováno, že omluvu zaslal pozdě, neboť tak učinil bezodkladně (srov. ust. 8 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Navíc za situace, kdy již bylo judikováno Nejvyšším správním soudem, že „z § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a § 59 správního řádu z roku 2004, které hovoří nikoliv o „omluvě předem“, ale o „náležité omluvě“, resp. o „bezodkladné omluvě správnímu orgánu s uvedením důvodů“, nelze dovozovat, že tato omluva musí být nezbytně učiněna před provedením samotného úkonu správního orgánu. Právě naopak, i omluva s určitým odůvodněným časovým odstupem po události, která bránila obviněnému z přestupku v účasti u ústního jednání (např. náhlé onemocnění, úraz, hospitalizace, upoutání na lůžko, které bránilo uvedené omluvě), může podle konkrétních okolností splňovat znaky náležité či bezodkladné omluvy správnímu orgánu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12.03.2009, č.j. 7 As 9/2009 - 66). Právě s ohledem na shora uvedené ve světle citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu byla omluva žalobce včasná a úvaha správního orgánu je v tomto případě mylná, přesahující rámec správního uvážení, neboť je v rozporu se základními zásadami správního řízení, právními předpisy a konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu. Žalobce dále konstatoval, že jak již rovněž uvedl v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí, pokud jde o důležitost jednotlivých jednání, tak zde je třeba zdůraznit, že k OO Policie Lipno nad Vltavou byl předvolán, resp. vyzván k podání vysvětlení, na den 4.1.2011 ve věci pokusu krádeže do RZ Hrušnice. Zde tedy stojí vedle sebe jednak řízení přestupkové a jednak přípravné řízení trestní směřující k odhalení a ztotožnění pachatele trestného činu ve věci, na níž byl žalobce zainteresován jakožto osoba poškozená, neboť na základě smlouvy o užívání je oprávněn užívat prostory RZ Hrušnice, ale zároveň je povinen dbát o tyto prostory s péčí řádného hospodáře. Z tohoto důvodu se žalobce domnívá, že prvoinstanční orgán pochybil ve svém správním uvážení, kdy nedostatečně vyhodnotil důležitost jednotlivých řízení, kdy při kolizi dvou jednání považoval za důležitější řízení přestupkové ve vztahu k řízení trestnímu. Zde opět správní orgán postupoval v rozporu se zásadami správního řízení a rovněž i konstantní judikaturou Nejvyššího správního soudu, neboť jak již bylo Nejvyšším správním soudem vyřčeno „v řízení o přestupcích platí princip presumpce neviny a z něho vyplývající zásada rozhodovat v pochybnostech ve prospěch obviněného z přestupku. Pochybnosti o tom, zda se obviněný z přestupku odmítl dostavit k projednání věci nebo zda se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, postihují ve svém důsledku zjištěný skutkový stav věci. Pokud správní orgán nebere uvedené pochybnosti v úvahu při svém rozhodování, jde o vadu řízení, která má za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12.03.2009, č.j. 7 As 9/2009 - 66). S námitkou, že nelze přestupkové řízení pokládat za řízení stejně důležité či dokonce důležitější, než řízení trestní, byť ve fázi před sdělením obvinění případnému pachateli, se s tímto toliko správní orgán vypořádal tak, že konstatoval, že žalobce dal přednost výzvě k podání vysvětlení, kdy účelem bylo vyčíslení škody ve věci možného pokusu krádeže. V první řadě je třeba zdůraznit, že by výzva k podání vysvětlení byla učiněna za účelem vyčíslení škody ve věci, vůbec z obsahu předvolání nevplývá a není tedy zřejmé, na základě jakých skutečností k tomuto závěru žalovaný došel. Dále správní orgán vůbec neodůvodňuje, z jakého důvodu dospěl k závěru, že přestupkové řízení je důležitější, než řízení trestní, byť ve fázi předpřípravného řízení. Z uvedeného je

zřejmé, že i v tomto případě prvoinstanční orgán překročil rozsah svého správního uvážení, kdy nepostupoval podle zásady *in dubio pro reo*. Naopak žalovaný v podstatě všechny sporné okolnosti týkající se jak posuzování včasnosti, tak i důvodnosti jeho omluvy k jednání nařízenému na den 4.1.2011, posuzoval vždy v žalobcův neprospěch, aniž by tento svůj postup řádně a racionálně odůvodnil. Tento chybný postup správních orgánů obou stupňů porušující žalobcovo právo na projednání věci v jeho přítomnosti měl pak v konečném důsledku dopad i na skutková zjištění.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že k námitkám žalobce se podrobně vyjádřil v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Odůvodnění napadeného rozhodnutí obsahuje věcné argumenty, které vyplývají ze spisové dokumentace. V odvolacím řízení se neprovádí ústní jednání, viz ustanovení §74 odst. 1 zákona o přestupcích, kde je mimo jiné uvedeno, že prvoinstanční orgán koná ústní jednání. Z tohoto je zřejmé, že odvolací orgán není orgánem nalézacím, ale při svém přezkoumání odvoláním napadené rozhodnutí přezkoumává co do zákonnosti a správnosti. V odvolacím řízení nebyly prováděny žádné nové důkazy, tedy účast žalobce nebyla v tomto řízení zapotřebí. Žalovaný dále podotýká, že k doplnění spisové dokumentace po provedeném ústním jednání v nepřítomnosti žalobce nedošlo, tedy nebylo zapotřebí žalobce vyzývat k seznámení s podklady pro rozhodnutí, neboť pokud by se k ústnímu jednání dostavil, s těmito se mohl seznámit a vyjádřit se k nim. V odůvodnění napadeného rozhodnutí, strany č. 6, 7 a 8, je zcela jednoznačně uvedeno, že žalobce byl k ústnímu jednání předvolán s dostatečným časovým předstihem téměř jednoho měsíce, přičemž výzva k podání vysvětlení na OO Policie ČR Lipno nad Vltavou mu byla doručena až cca po 3 týdnech od doručení předvolání ke správnímu orgánu. Žalovaný považuje dále za zásadní, že v předmětné výzvě od OO Policie ČR Lipno nad Vltavou bylo uvedeno, že pokud by se žalobce ve stanoveném termínu nemohl dostavit, lze dohodnout termín jiný. Z tohoto tedy jednoznačně vyplývá, že vzhledem k předchozímu předvolání k prvoinstančnímu orgánu měl žalobce povinnost se z podání vysvětlení omluvit a dohodnout si jiný termín, neboť daný úkon nebyl neopakovatelným, tedy nemusel být proveden právě ve zmiňovaný den, na který byl žalobce předvolán k ústnímu jednání. K námitce žalobce, že mu správní orgány kladou k tíži opožděné doručení jeho omluvy úřední osobě, ačkoli omluva byla správnímu orgánu doručena datovou schránkou již v 7:58 hodin, žalovaný uvádí, že v odůvodnění svého rozhodnutí str. 7 v horní části, uvedl skutečnosti zjištěné z doručení této omluvy, avšak zdůraznil, že v případě, kdy je omluva považována za doručenou správnímu orgánu v žalobcem zmíněný čas, nešlo by omluvu včasnou (omluva v den konání ústního jednání) a co je v dané věci zásadní o omluvu z důležitého důvodu, neboť jak již bylo uvedeno, omluva z důvodu předvolání k podání vysvětlení na OO Policie ČR Lipno nad Vltavou není důležitým důvodem, neboť se žalobce mohl dostavit na Policii ČR po dohodě i jiný den, přičemž v době doručení předmětné výzvy již cca 3 týdny věděl o svém předvolání k ústnímu jednání k prvoinstančnímu orgánu. Z toho je tedy zjevné, že samotné opožděné doručení omluvy žalobce oprávněné úřední osobě (13:12 hodin v den konání ústního jednání) nebylo důvodem pro neakceptaci předmětné omluvy, tedy tato skutečnost nebyla brána k žalobcově tíži. Žalovaný dále uvedl, že omluva žalobce není včasná, neboť byla doručena prvoinstančnímu orgánu až v den ústního jednání. Pokud žalobce již dne 2.1.2011, jak sám uvádí, obdržel výzvu k podání vysvětlení, mohl danou omluvu zaslat správnímu orgánu již též den a omluva by byla doručena s větším časovým předstihem, toto by však v samém závěru nic neměnilo na skutečnosti, že i v takovém případě

by nebyla splněna podmínka důležitého důvodu pro omluvu. Vzhledem k času a datu zaslání žalobcovy omluvy prvoinstančnímu orgánu datovou schránkou (3.1.2011 v 18:32 hodin) mohl žalobce předpokládat, že se omluva nemusí k rukám oprávněné úřední osoby dostat před započítím ústního jednání nařízeného na den 4.1.2011 na 10 hodin, přičemž žalobce měl možnost prvoinstanční orgán kontaktovat telefonicky, čímž by zabezpečil to, že prvoinstanční orgán bude mít o takto „tzv. na poslední chvíli zaslané omluvě“ povědomost. Ohledně odkazu žalobce na judikaturu Nejvyššího správního soudu, žalovaný uvádí, že v napadeném rozhodnutí resp. jeho odůvodnění na straně 8 uvedl, že podle zmíněného rozsudku je i následná omluva akceptovatelná, pokud je však splněna podmínka bezodkladnosti a důležitého důvodu. V daném případě však ke splnění podmínky důležitého důvodu nedošlo. Žalovaný dále konstatoval, že na straně č. 9 odůvodnění napadeného rozhodnutí se nezabýval tím, zda je řízení trestní nadřazeno přestupkovému či naopak, vycházel striktně jen z data doručení předvolání prvoinstančního rozhodnutí a data vyhotovení výzvy k podání vysvětlení OO Policie ČR Lipno nad Labem, přičemž vyhodnotil na základě textu této výzvy, že nešlo o neopakovatelný úkon, kdy přímo ve výzvě byla možnost sjednání jiného termínu, pokud by se adresát této výzvy v daný den nemohl na předmětné obvodní oddělení Policie ČR dostavit. Osobní vztah žalobce k policisty šetřené věci pokusu krádeže je v daném případě irelevantní. Žalovaný ohledně námitky žalobce týkající se údajných pochybností o skutkovém stavu věci vzhledem k pochybnostem o tom, zda se žalobce odmítl k ústnímu jednání dostavit, či se nedostavil bez náležité omluvy či z důležitého důvodu, odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde na tyto námitky podrobně reagoval. Ve výzvě k podání vysvětlení je uvedeno, že jde o podání vysvětlení ve věci možného pokusu krádeže RZ Hrušnice, tedy nelze jednoznačně konstatovat, že podání vysvětlení bylo vyžadováno z důvodu vyčíslení škody jako takové, byť ve výzvě je uvedeno, že toto vyčíslení si má žalobce vzít k podání vysvětlení sebou. Žalovaný k námitce žalobce týkající se toho, že měl veškeré sporné věci hodnotit v neprospěch žalobce, uvádí, že při hodnocení podkladů vycházel toliko ze spisové dokumentace jako takové, přičemž na základě těchto podkladů a důkazů ve věci shledal, že prvoinstanční orgán zjistil stav věci, o němž není důvodných pochybností, tedy plně respektoval ustanovení § 3 správního řádu. Vzhledem k tomu, že nebyly shledány pochybnosti ve věci, nemohla být též uplatněna zásada in dubio pro reo.

Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že žalovaný sám v napadeném rozhodnutí nerespektoval závěr svého vlastního rozhodnutí ze dne 15.11.2010, resp. procesní postup, kterým zavázal prvoinstanční orgán v rozhodnutí, kterým prvoinstančnímu orgánu uložil, aby „*předvolal odvolatele k ústnímu jednání, umožnil odvolateli uplatnit jeho procesní práva včetně seznámení s podklady rozhodnutí po doplnění spisové dokumentace a následně rozhodl ve věci*“. Žalovaný tak za totožné procesní situace v prvním případě rozhodl tak, že rozhodnutí prvoinstančního orgánu ze dne 15.11.2010, č.j. DSH/15242/10, zrušil a následně ve druhém případě napadeným rozhodnutím rozhodnutí prvoinstančního orgánu potvrdil, přičemž sám nerespektoval svůj závazný pokyn, nehledě k tomu, že žalobce v průběhu správního řízení nebyl seznámen s poklady pro rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Z tohoto důvodu se žalobce domnívá, že lze též napadené rozhodnutí kvalifikovat jakožto rozhodnutí překvapivé. Žalobce dále uvedl, že podání vysvětlení na Policii ČR směřovalo zejména ke ztotožnění pachatele trestného činu a stanovení výše škody, tedy jednalo se o úkon, který bylo třeba provést co možná nejdříve. Zcela nepochybně bylo možno též odročit ústní jednání u prvoinstančního orgánu na termín jiný i s ohledem na to, že žalobce

je držitelem datové schránky a komunikace mezi správním úřadem a ním může probíhat rychleji a efektivněji, než prostřednictvím pošty, tedy nový termín mohl nepochybně stanoven v řádu cca. dvou týdnů, čímž by rozhodně nedošlo k žádné závažné časové prodlevě ve věci.. Rovněž též nemůže obstát tvrzení žalovaného, že žalobcův osobní vztah k policisty šetřené věci je irelevantní. V dané věci žalobce vystupoval jakožto osoba poškozená, a to v důsledku páčání trestné činnosti. Pokud jde o včasnost omluvy, žalobce omluvu odeslal ihned, jakmile jsem se o kolizi jednání dověděl a jakmile mu to technické podmínky (přístup k počítači s internetem) dovolily, tedy bez jakéhokoliv zbytečného odkladu. Nelze se v žádném případě ztotožnit s názorem žalovaného, že žalobce mohl předpokládat, že se omluva nemusí dostat k rukám oprávněné osoby před započítáním ústního jednání nařízeného na den 4.1.2011 na 10:00 hodin a mohl prvoinstanční orgán kontaktovat telefonicky, aby měl o odeslané omluvě povědomost. S ohledem na čas převzetí, a to v 7:58 hodin, nemůže být žalovaným argumentováno tak, že omluva byla zaregistrována až v čase 10:32 hodin, nehledě k tomu, že žalobcova omluva, se dostala do dispozice oprávněné osoby v čase 13:12 hodin. Tato argumentace je zcela v rozporu zejména se zásadou dobré správy a rovněž v rozporu a účelem zákona č. 300/2008 Sb., neboť uvedeným postupem by pak mohly orgány veřejné správy v podstatě libovolně nakládat s jednotlivými podáními účastníků řízení. Pokud jde o tvrzení žalovaného, že v případě citovaného konstantní judikatury se jedná o případ diametrálně odlišný, pak nelze než konstatovat, že se jedná právě o případ velmi podobný, kdy správní orgány všech stupňů nedodržely procení pravidla zakotvená v českém právním řádu, zejména pak ve správním řádu a v zákoně o přestupcích a v neposlední řadě pak v Listině základních práv a svobod. Nakonec též nelze souhlasit s tvrzením žalovaného, že prvoinstanční orgán dospěl k závěru, že byl zjištěn stav věci, o němž není důvodných pochybností, neboť se vůbec nezabýval a tedy ani nevypořádal s žalobcovými argumenty uvedenými zejména v odvolání ze dne 30.7.2010 proti dnes již zrušenému rozhodnutí prvoinstančního orgánu ze dne 15.7.2010, č.j. 2/OD-PŘEST/412/10-5.

Vzhledem k tomu, že žalobce i žalovaný souhlasili s rozhodnutím o věci samé bez jednání, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.), o věci samé bez jednání.

V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadených rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadená rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

Podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Z citovaného ustanovení zákona o přestupcích lze při existenci řádného předvolání projednat věc v nepřítomnosti obviněného ve třech případech. Zaprvé tehdy, když se obviněný odmítne k projednání dostavit. Zadruhé, když se obviněný k projednání nedostaví bez náležité omluvy. Zatřetí tehdy, když se obviněný k projednání nedostaví z důležitého důvodu. V nyní souzené věci byly spornými případy druhý a třetí.

Pojem „náležitá omluva“ v sobě zahrnuje podmínku její včasnosti. Vyplývá tak například z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17.8.2011, č.j. 9 As 43/2011 – 67 (rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud zde zaujal názor, že *„ze samotné podstaty náležité omluvy vyplývá jasná preference, aby taková omluva byla učiněna ještě před jednáním, resp. úkonem, jehož se má předvolaný zúčastnit. Možnost omluvit svou neúčast až dodatečně, tedy po takovém jednání či úkonu, nabývá své opodstatnění především tam, kde předchází omluvu nebylo z objektivních příčin možno učinit předem“*. Nejvyšší správní soud při učinění tohoto závěru také ze žalobcem zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12.03.2009, č.j. 7 As 9/2009 – 66, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že *„pravý smysl má omluva učiněná ještě před událostí, která má nastat, nicméně k takové omluvě nejsou vždy objektivně podmínky (náhlé onemocnění, úraz, které brání uvedenému omluvě). Proto také ani zákon o přestupcích, ani správní řád nehovoří o omluvě předem, tedy ještě před událostí, která má nastat. Ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích hovoří o ‚náležité omluvě‘ a ustanovení § 59 zákona č. 500/2004 Sb. o ‚bezodkladné omluvě správnímu orgánu s uvedením důvodů‘. Z těchto ustanovení proto nelze dovodit, že se účastník řízení musí vždy omluvit předem, a to ještě před očekávanou událostí. To vždy závisí na okolnostech, za nichž došlo k pracovní neschopnosti. Obecně proto náležitou omluvou či bezodkladnou omluvou správnímu orgánu může být i omluva učiněná s určitým odstupem času po události, která měla nastat, jež podle konkrétních okolností splňuje znaky náležité či bezodkladné omluvy správnímu orgánu“*.

Soud se závěry Nejvyššího správního soudu ztotožňuje a uzavírá, že za včasnou považuje pouze takovou omluvu, která byla obviněným správnímu orgánu adresována bezodkladně po zjištění překážky vylučující účast obviněného při projednání a která současně správnímu orgánu došla nejpozději v době, kdy k ní mohl ještě před zahájením jednání objektivně vzato přihlídnout, ledaže je zde vážný důvod pro to, aby byla akceptována i omluva pozdější.

Pokud jde o pojem „důležitý důvod“, má soud za to, že jím bude nikoli důvod jakýkoli, nýbrž toliko takový důvod, který pro který bude s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti toho kterého případu možné konstatovat, že trvat za této situace na účasti obviněného při projednání by bylo nespravedlivé. Omluva proto musí obsahovat takové skutečnosti, které jsou způsobivé neúčasti obviněného při projednání omluvit, tedy které mu znemožňují zúčastnit se jednání a které jsou současně vážné (důležité, omluvitelné) jak z hledisek objektivních, tak subjektivních.

Dále je nezbytné konstatovat, že v ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích není uveden žádný konkrétní důvod, pro který není absolutně možné projednat věc v nepřítomnosti obviněného. Pro učinění závěru o tom, zda bylo či nebylo možné v dané věci jednat v nepřítomnosti obviněného, je proto nezbytné pečlivě vyhodnotit konkrétní skutkové okolnosti toho kterého případu. Pokud je správní orgán vyhodnotí nesprávně a při nesplnění podmínek stanovených v § 74 odst. 1 zákona o přestupcích projedná věc bez přítomnosti obviněného, zatíží správní řízení závažnou procesní vadou, pro kterou bude zásadně třeba správní rozhodnutí zrušit a obviněnému ve správním řízení dodatečně umožnit realizaci jeho práva být přítomen při projednání věci.

Stejná skutečnost se však negativně dotýká také obviněného. Obviněný ne vždy může mít absolutní jistotu v tom, zda důvody jím uváděné v omluvě jsou právě takovými důvody, pro které není možné věc projednat v jeho nepřítomnosti. Pokud si obviněný nesprávně vyhodnotí, že jím uváděný důvod je důležitým důvodem ve smyslu ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, je následně povinen nést všechny důsledky s tím spojené, tj. zbaví se práva být přítomen při projednání věci, neboť věc bude projednána v jeho nepřítomnosti. Této skutečnosti si musí být obviněný vědom a v souladu se zásadou, že každý je povinen střežit si svá práva, volit při komunikaci se správním orgánem takové prostředky, které eliminují možnost jeho mylného vyhodnocení důležitosti v omluvě uváděných důvodů. Nebude-li tomu bránit závažná překážka, lze si jen stěží představit, že by obviněný mohl objektivně nabýt dojmu o důvodnosti své omluvy, aniž by omluvu nejen včas doručil správnímu orgánu, nýbrž také u správního orgánu ověřil, zda tato omluva bude či nebude z jeho strany akceptována.

Podle § 59 správního řádu správní orgán předvolá osobu, jejíž osobní účast při úkonu v řízení je k provedení úkonu nutná. Předvolání musí být písemné a doručuje se do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno, kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví. Předvolaný je povinen dostavit se včas na určené místo; nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, je povinen bezodkladně se s uvedením důvodů správnímu orgánu omluvit.

Citované ustanovení správního řádu podtrhuje nejen nutnost „bezodkladnosti“ omluvy, nýbrž si je také vědomo závažnosti důsledků nedostavení se k provedení úkonu. Vyplývá tak ze skutečnosti, že po správním orgánu výslovně vyžaduje, aby byl obviněný o právních následcích nedostavení se v předvolání poučen.

V předvolání ze dne 6.12.2010, které bylo žalobci doručeno dne 8.12.2010, byl žalobce poučen o tom, že *„odmítne-li se bez závažných důvodů dostavit, nebo jestliže se nedostaví bez řádné omluvy, může být v souladu s ustanovením § 74 odst. 1 přestupkového zákona jeho přestupek projednán v jeho nepřítomnosti“*.

Žalobce byl tudíž poučen v souladu s ustanovením § 59 správního řádu a měl tudíž zajištěny všechny podmínky pro to, aby mohl účelně střežit své právo účasti na projednání věci.

V písemnosti označené slovy *„Kolize termínu jednání“* ze dne 2.1.2011, adresované k rukám *„Bc. Martina Kříže, odbor dopravy“* která byla podána dne 3.1.2011 v 18:32:34 hodin a prvoinstančnímu orgánu doručena dne 4.1.2011 v 07:58:52 hodin, jak vyplývá z průvodky elektronického podání k písemnosti připojené, bylo uvedeno: *„Vážený pane Kříž, vzhledem k tomu, že na stejný termín mám neodkladné jednání na obvodním oddělení policie na Lipně, žádám Vás tímto o přeložení termínu ústního projednání věci dle výše uvedeného č.j. Pokud by to bylo jen trochu možné, vyhovoval by mi kupříkladu termín 1.2.2011, kdy s největší pravděpodobností bude volný i můj právní zástupce, který by dle mého měl být jednání osobně přítomen“*.

Ve výzvě k podání vysvětlení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, Obvodního oddělení Lipno nad Vltavou, ze dne 31.12.2010, bylo uvedeno: „Podle § 61 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, Vás vyzývám, abyste se dostavil dne 4.1.2011 v 10,00 hod. do budovy Obvodního oddělení Lipno nad Vltavou 75, 382 78 Lipno nad Vltavou, číslo dveří k podání vysvětlení ve věci Možný pokus krádeže – RZ Hrušnice. S sebou vezměte občanský (nebo jiný jej nahrazující) průkaz, toto předvolání a následující doklady: Vyčíslení škody. Nemůžete-li se dostavit ve stanovenou dobu, zavolejte na telefonní číslo ... abychom s Vámi mohli dohodnout jiný termín“.

Žalobce v odvolání proti prvoinstančnímu rozhodnutí uvedl: „moje omluva k nařízenému jednání byla správnému orgánu odeslána druhý den poté, kdy jsem se dozvěděl, že jsem předvolán v jiné věci k OO Policie Lipno nad Vltavou“. Stejnou skutečnost žalobce potvrdil i v žalobě, když uvedl: „dne 2.1.2011 mi byla doručena výzva k podání vysvětlení Obvodního oddělení Policie ČR Lipno nad Vltavou. Z toho důvodu jsem dne 3.1.2011 odeslal prostřednictvím datové schránky omluvu“. V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl: „pokud jde o včasnost omluvy, k tomu uvádím, že omluvu jsem odeslal ihned, jakmile jsem se o kolizi jednání dozvěděl a jakmile mi to technické podmínky (přístup k počítači s internetem) dovolily, tedy bez zbytečného odkladu“.

Soud je ve shodě se správními orgány přesvědčen o tom, že omluva žalobce nebyla ani včasná ani důvodná.

Ztotožňujíc otázku včasnosti omluvy s pojmem „bezodkladnosti“, nelze omluvu žalobce považovat za omluvu včasnou. Jak žalobce sám potvrdil, byla mu výzva k podání vysvětlení doručena dne 2.1.2011, přičemž již dne 4.1.2011 od 10 hodin mělo dojít k projednání předmětné věci. Ačkoli zde již byla objektivně časová tíseň, když k projednání věci mělo dojít do dvou dnů ode dne doručení výzvy k podání vysvětlení, žalobce dne 2.1.2011 neučinil nic za účelem doručení omluvy prvoinstančnímu orgánu. Nečinným zůstal ve své podstatě po celý následující pracovní den 3.1.2011, a teprve v 18:32:34 hodin, tj. zcela jistě po úředních hodinách prvoinstančního orgánu, zaslal omluvu prostřednictvím datové zprávy do datové schránky prvoinstančnímu orgánu. Druhého dne žalobce opět neučinil nic pro to, aby se ujistil, zda omluva byla prvoinstančnímu orgánu doručena ani, zda jím bude akceptována. Žalobce přitom znal jak prvoinstanční orgán, tak znal osobu, která jeho věc vyřizuje. Na předvolání přitom bylo uvedeno jak faxové, tak její telefonní číslo.

Žalobce neuvedl žádné důvody, pro které by nemohl omluvu prostřednictvím datové zprávy odeslat již dne 2.1.2011, nebo proč nemohl prvoinstanční orgán kontaktovat například telefonicky dne 3.1.2011, tj. den před konáním projednání věci. Hovořit za této situace o bezodkladnosti omluvy není vůbec na místě. Žalobce vyřízení omluvy bezdůvodně odložil o celý jeden den, a to za situace, kdy již následujícího dne od 10:00 hodin mělo dojít k projednání věci. Již tato skutečnost způsobuje nevčasnost omluvy žalobce. Je proto již nerozhodné, zda omluva byla prvoinstančnímu orgánu doručena v den projednání cca. 2 hodiny před jednáním.

Žalovaný na straně 8 napadeného rozhodnutí uvedl, že „setrvává na svém argumentu, že omluvu nelze hodnotit za včasnou, neboť byla doručena správnému orgánu I. stupně až

v den konání ústního jednání resp. týž den v 7:58 hodin. Zdejší odvolací správní orgán však nevylučuje, že pokud by omluva byla z důležitého důvodu a byla případně i následná, tedy až po konání ústního jednání, bylo by ji možno považovat za náležitou, podmínkou by však bylo, že zde existovala překážka, která znemožňovala odvolateli omluvit se včas“. S ohledem na závěr, ke kterému dospěl shora soud, nelze posouzení omluvy jako omluvy nikoli včasné ničeho vytknout.

Odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí je nutné doplnit, že žalobci nebylo kladeno k tíži, že se vyřizující úředník s omluvou seznámil až v 13:12 hodin. Závěr o tom, že omluva nebyla včasná, nebyla opřena o skutečnost, že se vyřizující úředník s omluvou seznámil až v 13:12 hodin. Žalovaný tuto skutečnost výslovně potvrdil taktéž v odůvodnění napadeného rozhodnutí na straně 8, kde uvedl, že *„zdejší odvolací správní orgán dále uvádí, že nikterak nepopírá, že omluva byla správnímu orgánu I. stupně objektivně doručena v den konání ústního jednání v 7:58 hodin, skutečnost, že s omluvou se mohla oprávněná úřední osoba seznámit až následně v 13:12 hodin, že došlá datová zpráva nebyla ihned zpracována a přeposlána oprávněné osobě, toto však nelze klást odvolateli k tíži“*.

Pokud jde o otázku důvodnosti žalobcovy omluvy, je nejprve nezbytné konstatovat, že žalovaný neopřel svůj závěr o nedůvodnosti omluvy žalobce o skutečnost, že *„přestupkové řízení je důležitější, než řízení trestní“*.

Na straně 9 napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že *„v daném případě není podstatné, které řízení je důležitější svou podstatou, v daném případě jen správní orgán I. stupně konstatoval, že jak vyplývá z data doručení předvolání k ústnímu jednání ke správnímu orgánu I. stupně (8.12.2010) a dále data vyhotovení výzvy k podání vysvětlení od Policie ČR OO Lipno nad Vltavou (31.12.2010) došlo k předvolání odvolatele k ústnímu jednání ke správnímu orgánu I. stupně s cca 3 týdenním předstihem před vyhotovením výzvy k podání vysvětlení od Policie ČR. Vzhledem k obsahu této výzvy, resp. její části, kde je uvedeno, že pokud se osoba nebude moci ve stanovený den dostavit k podání vysvětlení je možno dohodnout jiný termín, je zřejmé, že odvolatelova účast v tento den nebyla nezbytně nutná a k podání vysvětlení mohlo dojít i jiný den, nešlo tedy v dané věci o nutný a neopakovatelný úkon, který by byl důvodem pro nařízení ústního jednání u správního orgánu na jiný den“*.

Skutečným důvodem pro posouzení nedůvodnosti omluvy žalobce byla skutečnost, že termín konání jednání u Policie ČR mohl být odložen na jinou dobu.

Soud se s posouzením věci žalovaným ztotožňuje. Jak již bylo uvedeno shora, ve výzvě k podání vysvětlení bylo uvedeno: *„Nemůžete-li se dostavit ve stanovenou dobu, zavolejte na telefonní číslo ... abychom s Vámi mohli dohodnout jiný termín“*. Již z této skutečnosti, uvedené v textu výzvy k podání vysvětlení, vyplývá, že žalobci nic nebránilo v tom, aby Policii ČR sdělil, že dne 3.1.2011 od 10:00 hodin je předvolán k jednání u prvoinstančního orgánu, a v součinnosti s ní dohodl jiný termín podání vysvětlení odkazem na dřívější předvolání k prvoinstančnímu orgánu. Z výzvy k podání vysvětlení současně nevyplývá, že by se jednalo o natolik naléhavou věc, pro kterou by i přes avizovanou možnost změny termínu jednání bylo možné dovozovat nutnost žalobce být přítomen u Policie ČR, tj. že by se jednalo o nedokladný či neopakovatelný úkon. Vysvětlení se mělo týkat *„možného“*

pokusů krádeže – RZ Hruštica“ a žalobce si měl s sebou krom dokladu totožnosti donést „*vyčíslení škody*“. Teprve v případě, kdy by žalobce kontaktoval Policii ČR a tato mu sdělila, že termín podání vysvětlení není možné i přes předvolání žalobce k prvoinstančnímu orgánu změnit, by bylo nutné uvažovat o důležitosti jednotlivých jednání a zvažovat, kterému jednání měl dát žalobce přednost. Aplikovat za této situace zásadu v pochybnostech ve prospěch obviněného nebylo na místě, když zde proti sobě nestály dvě nezvážitelné skutkové verze reality, tj. jedna, podle níž by byla omluva důvodná, a druhá, podle níž by byla nedůvodná.

Pokud jde o námitku žalobce, že žalovaný nerespektoval svůj předchozí právní názor vyslovený v rozhodnutí žalovaného ze dne 15.11.2010, č.j. DSH/15243/10, ani tato není důvodná. Žalovaný v odůvodnění tohoto rozhodnutí uvedl, že „*ohledně námítky odvolatele týkající se skutečnosti, že přes skutečnou omluvu bylo ústní jednání správním orgánem I. stupně konáno v odvolatelově nepřítomnosti, zdejší odvolací správní orgán uvádí, že správní orgán I. stupně měl v případě, kdy považoval omluvu za neodůvodněnou odvolatele o skutečnosti, že jeho omluva nebude akceptována a jednání bude konáno v nařízeném termínu vyrozumět (k tomu měl k dispozici 3 dny před ústním jednáním, odvolatel poskytl správnímu orgánu I. stupně emailovou adresu, své telefonní číslo mobilního telefonu a datovou schránku). Zdejší odvolací správní orgán se domnívá, že postupem správního orgánu I. stupně se může odvolatel cítit poškozen na svých procesních právech*“. Z provedené citace odůvodnění rozhodnutí žalovaného vyplývá, že závazný právní názor odvolacího orgánu se po skutkové stránce týkal situace, kdy je nedůvodná omluva prvoinstančnímu orgánu doručena 3 dny před projednáním věci, tj. kdy měl prvoinstanční orgán dostatek času k tomu, aby žalobce o nedůvodnosti jeho omluvy vyrozuměl. Žalobcem nyní sporovaná situace není s touto situací po skutkové stránce shodná. Omluva byla žalobcem prvoinstančnímu orgánu doručena pouhé dvě hodiny před jednáním, tudíž prvoinstanční orgán neměl dostatek času k tomu, aby žalobce o o nedůvodnosti jeho omluvy vyrozuměl. Na tento skutkový děj proto závazný právní názor žalovaného nedopadal.

Pokud jde o naznačené porušení ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, podle kterého nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal, ani tato námitka není důvodná.

Jak vyplývá z předvolání ze dne 6.12.2010, bylo v něm uvedeno také to, že „*po skončení ústního jednání budete mít možnost, ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí*“. Žalobci tudíž byla poskytnuta možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním a nedošlo k porušení citovaného ustanovení správního řádu. Žalobce této možnosti bezdůvodně nevyužil. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22.7.2010, č.j. 5 As 17/2010, uvedl, že „*ustanovení § 36 správního řádu by bylo na místě v případě, pokud by byly po ústním jednání ještě shromažďovány další podklady pro rozhodnutí*“. Žalobce v žalobě ani replice netvrdil, že by zde by po projednání věci byly shromažďovány další a jaké podklady, se kterými nebyl seznámen.

Konečně pokud jde o přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, jak bylo v citacích jeho částí shora uvedeno, vypořádal se žalovaný s odvolacími námitkami žalobce ve vztahu, k nimž byly formulovány žalobní body, dostatečně, když byly seznatelné závěry, ke kterým žalovaný a na základě jakých skutečností dospěl.

K námitce žalobce o tom, že se žalovaný „nevypořádal s žalobcovými argumenty uvedenými zejména v odvolání ze dne 30.7.2010 proti dnes již zrušenému rozhodnutí prvoinstančního orgánu ze dne 15.7.2010, č.j. 2/OD-PŘEST/412/10-5“, je nezbytné konstatovat, že vzhledem k obecnosti této námitky, není možné z jejího pohledu přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí, když není žalobcem konkrétním způsobem specifikováno s jakými konkrétními argumenty se žalovaný neměl nevypořádat. Nelze přehlédnout ani fakt, že tato námitka byla citovaným způsobem specifikována teprve po lhůtě k podání žaloby v replice k vyjádření žalovaného, tj. opožděně.

Soud neshledal žádný ze žalobcem uvedených žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl, neboť není důvodná.

Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. by měl právo na náhradu nákladů řízení žalovaný, když měl ve věci plný úspěch. Jelikož se žalovaný vzdal práva na náhradu nákladů řízení, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Plzni dne 31. května 2012

Mgr. Alexandr Krysl, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Lenka Kovandová